



คู่มือการนิเทศ ติดตามการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568



กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ได้จัดทำคู่มือในการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ของรัฐบาล แผนพัฒนาการศึกษาชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ แผนการพัฒนการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและแนวทางการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางทางการนิเทศการศึกษา การประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศการศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิเทศก์และสถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารฉบับนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้รับผิดชอบการนิเทศ หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง ในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาต่อไป ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดทำคู่มือการนิเทศการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ส่วนที่ 2 การนิเทศการศึกษา	5
ส่วนที่ 3 นโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติ	16
ส่วนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาของโรงเรียน	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	36
ภาคผนวก	40
คณะผู้จัดทำ	

ส่วนที่ 1

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ส่งผลให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ เปลี่ยนวัฒนธรรมสื่อสารระดับโลก ระบบสารสนเทศ และวัฒนธรรมบริโภคแบบทุนนิยม ก้าวสู่การปฏิวัติ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ ปฏิวัติธุรกิจครั้งใหญ่มีการสื่อสารที่ทันสมัย ดาวเทียมและคอมพิวเตอร์ ทำให้ติดต่อกันได้ รวดเร็ว ในด้านการศึกษาที่มีการจัดการศึกษาที่ เป็นสากลมากขึ้น เข้าถึงการเรียนรู้ได้ง่าย ด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ตอบสนองโลกยุคใหม่



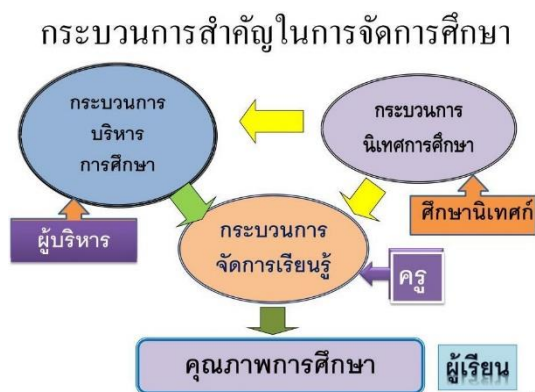
ภาพแสดง การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 กำหนดให้มีการปรับเปลี่ยนบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาระบบการ เรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นลงมือปฏิบัติ การสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะชีวิต และนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง ปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นครูยุคใหม่จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 ครูต้องปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มีทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศสื่อ เทคโนโลยี ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ และปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สำคัญ คือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็น การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher- Order Thinking)

ด้วยการวิเคราะห์ ประเมินค่าและสร้างสรรค์ ไม่ได้เป็นแต่ผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่านเขียน ตั้งคำถามและถามอภิปรายร่วมกัน และลงมือปฏิบัติจริง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ โดยมีกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติ เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะและใฝ่เรียนรู้ (Learning Skills) เชื่อมโยงความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มีทักษะชีวิต (Life Skills) ในโลกยุคใหม่ เป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ (Active Citizen) ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการ พัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน เพื่อให้เกิดทักษะแห่งอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบาย “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่คุณภาพอย่างเท่าเทียม บริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐานและใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน และเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ใช้กระบวนการคุณภาพ 3 ส่วน คือ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกัน ในกระบวนการนิเทศการศึกษา ศึกษาวิเคราะห์เป็นบุคลากรหลัก ในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาไปสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้วยกิจกรรมและวิธีการนิเทศที่เหมาะสม ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัย กำหนดแนวทาง วิธีการนิเทศ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

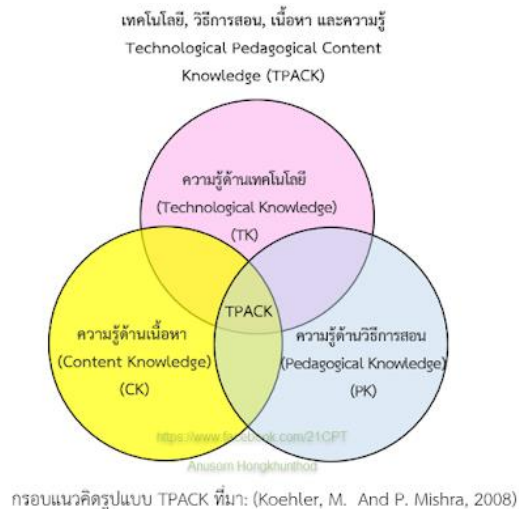


ภาพแสดง ความสัมพันธ์ของกระบวนการสำคัญในการจัดการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา ศึกษานิเทศก์หรือผู้นิเทศต้องมีความรู้ มีทักษะ เทคนิคและวิธีการนิเทศที่หลากหลาย เพื่อให้ภารกิจการนิเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุดช่วยเหลือครูผู้รับการนิเทศให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษานิเทศก์หรือผู้นิเทศทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงผู้สนับสนุนให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้รับการนิเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การนิเทศเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้จากรูปแบบเดิม Passive Learning ไปเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้สอนสามารถออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งการสร้างและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาและบริบทของผู้เรียนอย่างแท้จริง หรือกล่าวได้ว่าครูมีความรู้ด้านศาสตร์การสอนผนวกเนื้อหาวิชาและเทคโนโลยี (Technological Pedagogical and Content Knowledge: TPACK)

TPACK Model คือ กรอบแนวคิดที่แสดงความสัมพันธ์ของความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านเนื้อหา (Content Knowledge) และความรู้ด้านเทคโนโลยี (Technological Knowledge) ที่บูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้



ภาพแสดง กรอบแนวคิด TPACK

1. **ความรู้ด้านเทคโนโลยี (Technological Knowledge) หรือ TK** หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้สื่ออุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ทั้งในเรื่องของซอฟต์แวร์ (Software) และ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ต่าง ๆ รวมไปถึงอุปกรณ์ต่อพ่วงที่เกี่ยวข้อง (Associated peripherals) เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องและ

มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียน เช่น ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีจากเว็บ 2.0 (Web 2.0 tools) ต่าง ๆ เช่น Wiki, Blogs, Facebook เป็นต้น

2. ความรู้ด้านวิธีการสอน (Pedagogical Knowledge) หรือ PK หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้สอนที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน หรือที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน รวมไปถึงกลยุทธ์ หรือกระบวนการ, การปฏิบัติ หรือวิธีการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน ในส่วนนี้ไม่รวมถึงทฤษฎีการศึกษา (Educational theories) และวิธีการประเมิน (Assessment methods) เช่น การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem – based Learning: PBL), วิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem – based Learning: PBL), การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นหลัก (Brain – Based Learning), วิธีสอนแบบโครงงาน (Project Method), การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method), วิธีสอนแบบศึกษาด้วยตนเอง (Self-Study Method) เป็นต้น

3. ความรู้ด้านเนื้อหา (Content Knowledge) หรือ CK หมายถึง สาร, ข้อมูล, แนวคิด, หลักการที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาการในหลักสูตรที่ต้องการที่จะถ่ายทอดไปยังผู้เรียน เช่น คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, วิทยาศาสตร์ หรือวิชาอื่น ๆ

ดังนั้น TPACK Model จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาครูที่เน้นการบูรณาการความรู้ 3 ด้าน โดยครูต้องสามารถ

1. เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างลึกซึ้ง
2. เลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม
3. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้
4. ผสานความรู้ทั้ง 3 ด้านในการออกแบบและจัดการเรียนการสอน

ส่วนที่ 2

การนิเทศการศึกษา

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน งานด้านการศึกษา มีความเจริญก้าวหน้ามากมาย มีการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น การปรับเปลี่ยนหลักสูตร ความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น แนวความคิดและแนวการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาให้ทันต่อยุคสมัย แต่ยังคงพบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องอื่น ยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการ การดำเนินงานให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและแก้ไขปัญหาได้ จำเป็นต้องมีบุคลากรที่สามารถเข้าไปช่วยเหลือ แนะนำ ร่วมพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ บุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ หรือศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีหน้าที่นิเทศ ช่วยเหลือ แนะนำ ร่วมแก้ไขปัญหาทางการศึกษาให้ครูมีความเจริญงอกงามทางวิชาการ สามารถพึ่งตนเองได้ และนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้น การนิเทศการศึกษา จึงมีความสำคัญที่ศึกษานิเทศก์ควรจะได้ศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการ กระบวนการ และวิธีการของการนิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องการนิเทศและสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

ศาสตร์และวิธีการทางการนิเทศการศึกษา จากเอกสารตำราที่เผยแพร่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ให้นิยามหรือให้ความหมายการนิเทศ รวมถึงบทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันไป ตามช่วงเวลา ปัจจุบันเมื่อพูดถึงคำว่านิเทศ (Supervision) หมายถึงการนิเทศ การศึกษาและนิเทศการสอน ซึ่งมีเป้าหมายหลักเดียวกัน คือ คุณภาพการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพ คุณภาพที่สำคัญ คือ คุณภาพของนักเรียนหรือประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียน ความหมายของคำว่า การนิเทศการศึกษา (Educational Supervision) จึงมีความหมายกว้างกว่าการนิเทศการสอน (Supervision of Instruction หรือ Instructional Supervision) เพราะในการนิเทศการสอน คำว่า “การสอน” มีความหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยตรง การนิเทศการสอนจึงเป็นส่วนย่อย (Subset) ที่สำคัญส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา หมายความว่า การนิเทศการศึกษาต้องมีการนิเทศการสอนรวมอยู่ด้วย จึงจะทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยตรงได้ เนื่องจากทั้งการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนมีทฤษฎี แนวทางการปฏิบัติ หลักการ แนวคิดเดียวกัน

ในการนิเทศการศึกษา ต้องดำเนินการตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง มีแผนการดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอน ด้วยเหตุนี้ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูพัฒนา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อม ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

2. ความหมายของการนิเทศการศึกษา

นักการศึกษาให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา (Educational Supervision) ตามความเชื่อ และแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ขึ้นอยู่กับ จุดมุ่งหมาย และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละยุค เช่นเดียวกับแนวคิดการนิเทศการศึกษา ทั้งในและ ต่างประเทศ เช่น กูด (Good, 1973) กล่าวว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของ ฝ่ายการศึกษา ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศแนะนำครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จัก ปรับปรุงวิธีสอน ทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยเหลือและ ปรับปรุง วัตถุประสงค์ของการศึกษา เนื้อหาและวิธีการสอน ช่วยเหลือและปรับปรุงการประเมินผลการเรียน ส่วน Harris (แฮร์ริส, 1985) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลากร ในโรงเรียน ได้กระทำกับบุคคลหรือสิ่งอื่นใด เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งจะมีผลโดยตรง ต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน นักการศึกษาในประเทศ เช่น ชารี มณีศรี (2542) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น การร่วมมือกัน ระหว่าง ผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ วัชราน เล่าเรียนดี (2550) ให้ความหมายว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ต้องอาศัยความร่วมมือ ของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อเป้าหมาย คือ คุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2564) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ที่จะช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำให้พัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมาย ของ การศึกษา สอดคล้องกับสังต์ อุทรานันท์ (2530) ที่สรุปประเด็นสำคัญไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็น กระบวนการทำงานร่วมกันของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุด ในการเรียนของผู้เรียน เป็นต้น

สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้ทักษะ เทคนิคและ วิธีการแนะนำ ช่วยเหลือของผู้นิเทศผ่านการมีส่วนร่วม การเคารพซึ่งกันและกันของผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การกำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Glickman and other (1990, 1995, 1997, 2001, 2010) ได้กำหนดเป้าหมายของการนิเทศแบบพัฒนาการ (Developmental Supervision) เพื่อการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน (Improved Student Learning) โดยผ่านการให้การนิเทศครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสำคัญต่อไปนี้ คือ

1. การให้ช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance)
2. การพัฒนากลุ่ม (Group Development)
3. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)
4. การพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development)
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)
6. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงที่คำนึงถึงความ แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ (Building Community, Facilitating Change and Addressing Diversity)

สังต์ อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่า มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 4 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาคน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้น ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
2. เพื่อพัฒนางาน เป็นการพัฒนาที่มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตจาก การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน ผลัดเปลี่ยน กันเป็นผู้นำและผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตรา
4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งถือว่าขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคล มีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้ทำการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศ การศึกษาย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก

วัชรา เล่าเรียนดี (2556) สรุปจุดมุ่งหมายการนิเทศไว้ว่า เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครู สามารถพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลถึงผู้เรียนและ คุณภาพการศึกษาโดยรวมในที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายการนิเทศการศึกษา คือ

1. เพื่อให้โรงเรียน บุคลากร และนักเรียนมีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนดในแต่ละระดับการศึกษาและสถานศึกษาแต่ละแห่ง
2. เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลตาม วัตถุประสงค์

3. เพื่อให้โรงเรียนสามารถบริหารและจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด โดยเป็นไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียน

4. เพื่อช่วยเหลือ ชี้นำและพัฒนาคูณากรของโรงเรียน ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติงานและการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ สามารถคิดสร้างสรรค์งานหรือนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง ต่อผู้เรียน และส่วนรวม

5. เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน และหน่วยงานต้นสังกัด

4. ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นภารกิจของศึกษานิเทศก์ ที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และการปรับเปลี่ยนนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เช่น การปรับเปลี่ยนหลักสูตรที่มุ่งสู่สมรรถนะ และการปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการนิเทศ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา ดังนี้ (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, 2552)

1. การปฏิรูปการศึกษา การปรับนโยบายของรัฐบาล มีการปฏิรูปการศึกษาให้ได้มาตรฐาน การทำงานของครูในสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านการศึกษาและเทคโนโลยีด้านดิจิทัล

2. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษา คือโรงเรียนหรือสถานศึกษา

3. การเจริญก้าวหน้าของศาสตร์วิชาความรู้ ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ พัฒนาเพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แนวคิดในเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วย ทำให้ครูมีความรู้ ทักษะที่ทันสมัยอยู่เสมอ

4. การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับว่าสามารถพัฒนางานได้ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษา จากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง

5. การจัดการศึกษาของประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุม ดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

6. การนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาการทำงานของครู แม้ว่าครู จะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็จะต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงาน ในสถานการณ์จริง

7. มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากครู ต้องได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมใหม่ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

8. การพัฒนาครูให้ทันสมัย การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการส่งเสริมให้ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิทยาการ เทคโนโลยีที่มีอยู่เสมอ

สำหรับการนิเทศการจัดการเรียนการสอน เป็นการนิเทศเพื่อพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ทำให้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หากไม่บรรลุผลตามที่กำหนด จะต้องดำเนินการอย่างไร การนิเทศจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลดังนี้

1) มีความจำเป็นที่จะให้บริการทางวิชาการแก่ครู ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากและมีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียน มีความยุ่งยากและซับซ้อน จึงต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนมาช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน ให้ดียิ่งขึ้น เป็นการทำงานที่ร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาให้มี คุณภาพของผู้เรียน

2) มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของผู้สอน เนื่องจากการนิเทศเป็นการช่วยเหลือผู้สอน ให้ได้รับการฝึกฝน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ต้องยอมรับว่าผู้สอนได้รับการฝึกฝน อบรม ศึกษา เล่าเรียนจนสำเร็จมาจากสถานศึกษาต่าง ๆ มาเป็นอย่างดีแล้ว เมื่อได้ไปปฏิบัติการสอนในสถานการณ์จริงและกาลเวลาผ่านไป และความก้าวหน้าทางวิทยาการและแนวคิดใหม่ ๆ โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอน มีพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก หากผู้สอนใด รับการนิเทศ ช่วยเหลือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จะสามารถพัฒนางานอาชีพของตนเองได้เป็นอย่างดี เกิดความเจริญงอกงามในอาชีพครูได้

3) มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือผู้สอนในการลดภาระการเตรียมการสอนได้ การนิเทศเป็นการชี้แนะ ช่วยเหลือ แนะนำแนวทางพัฒนาการสอนของครูให้ตรงกับประเด็นปัญหาของผู้เรียน ช่วยลดเวลาและภาระงานสอนได้ เพราะการสอนมีวิธีการที่หลากหลาย สามารถเลือกได้ตามภาวะนั้น ๆ

4) มีความจำเป็นต่อการทำให้ผู้สอนเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ความเจริญก้าวหน้าของสังคมโลก วิทยาการและงานด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ เจริญรุดหน้าตลอดเวลา ซึ่งเกิดจากงานวิจัย และข้อค้นพบในการตั้งสมมติฐานต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อสรุป ข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีผู้ให้ความช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความเข้าใจ ในเชิงวิชาการที่ก้าวหน้าไปด้วยกัน

5) มีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพในระบอบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบหนึ่งของวิธีการทำงานโดยใช้สติปัญญา (Intelligence) ผู้นำในการนิเทศการศึกษาต้องใช้สติปัญญาวิธีการทำงานที่เปิดกว้าง ยอมรับฟังในการนำพาผู้สอนให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น สร้างความเจริญงอกงามในวิชาชีพในภาพรวม เนื่องจากการศึกษาจะบรรลุความสำเร็จได้ ต้องอาศัยผู้สอนเป็นจำนวนมากและจะต้องรวมพลังสร้างสรรค์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะบรรลุผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยการนิเทศการศึกษาเท่านั้น (สันติ บุญภิรมย์, 2552)

5. กิจกรรมการนิเทศการศึกษา

กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การนิเทศให้บรรลุเป้าหมาย ผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศนั้น ๆ เหมาะสมกับปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและส่งผลต่อผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. การให้คำปรึกษาแนะนำ หมายถึง การพบปะ ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศซึ่งอาจทำได้หลายวิธี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานไปถึงจุดหมายปลายทางได้ เป็นการ พัฒนางานให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพ วิธีการให้คำปรึกษาแนะนำ มี 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การให้คำปรึกษาแนะนำแบบไม่เป็นทางการ โดยใช้เวลาว่างพูดคุยกัน เช่น เวลาว่างช่วงรับประทานอาหารกลางวัน เป็นต้น วิธีนี้ผู้นิเทศสามารถให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ ได้หลายลักษณะ เช่น บอกวิธีแก้ปัญหาโดยตรง เสนอข้อมูลและโอกาสให้ผู้รับการนิเทศวิเคราะห์ปัญหาเอง และแบบผสมผสาน ทั้งสองลักษณะ

วิธีที่ 2 การให้คำปรึกษาแนะนำแบบเป็นทางการ ใช้ขั้นตอนของการนิเทศแบบโค้ชซึ่ง (Coaching) เขียนเป็นสัญลักษณ์ คือ CQCD ย่อมาจากคำต่อไปนี้ C - Compliment (ชมเชย) Q - Question (สอบถาม) C - Correct (แก้ไข) และ D - Demonstrate (สาธิต)

2. การศึกษาเอกสารทางวิชาการ หมายถึง การมอบหมายเอกสารให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้า แล้วนำความรู้มาถ่ายทอด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศมีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้ สร้างความเข้าใจด้วยตนเอง

3. การสนทนาทางวิชาการ หมายถึง การประชุมผู้สนใจในเรื่องราวเดียวกัน โดยกำหนดให้สนทนาในเรื่องที่กลุ่มสนใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงาน เทคนิควิธีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้รับการนิเทศ

4. การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน หมายถึง การที่ผู้นิเทศพบปะ สังเกตการทำงานของครูในชั้นเรียนเพื่อสำรวจความต้องการพัฒนางาน ศึกษาปัญหา ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู เพื่อกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในการจัดการ เรียนรู้

5. การศึกษาดูงาน หมายถึง การจัดให้มีกิจกรรมพาผู้รับการนิเทศ ครูและบุคลากรของโรงเรียนไปศึกษา เรียนรู้ ค้นคว้าและเพิ่มพูนประสบการณ์ในสถานที่ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้พัฒนาตนเองและพัฒนางานให้มีคุณภาพ โดยขั้นตอนการนิเทศแบบศึกษาดูงาน มีดังนี้

- 5.1 เลือกสถานที่ศึกษาดูงาน ที่ตรงกับปัญหาและความต้องการพัฒนา
- 5.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของศึกษาดูงาน
- 5.3 วางแผน ประสานงาน กับสถานที่ที่จะไปศึกษาดูงาน
- 5.4 แจ้งให้หน่วยงานที่จะไปศึกษาดูงานบรรยายสรุปให้ฟัง
- 5.5 ควรใช้เวลาที่เหมาะสมในการศึกษาดูงาน เรียนรู้ เพิ่มประสบการณ์
- 5.6 สรุปความรู้ แนวความคิดที่ได้ และวางแผนปรับปรุงงานต่อไป

6. การสังเกตการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมให้ผู้นิเทศ ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้มาสังเกตพฤติกรรมการสอนในห้องเรียนของผู้รับการนิเทศในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. การประชุมนิเทศ หมายถึง การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศ เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยผู้นิเทศได้ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา แล้วมาแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศ หรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ศึกษาและหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาที่เป็นประโยชน์ ร่วมกัน

8. การนิเทศแบบผู้ขายสินค้า หมายถึง การที่ผู้นิเทศ ชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องดำเนินการหรือแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (กรองทอง จิรเดชากุล, 2550)

6. ทักษะและเทคนิคการนิเทศการศึกษา

ทักษะการนิเทศการศึกษา

ทักษะที่สำคัญในการนิเทศการศึกษา ควรจะมีทักษะ 3 ด้าน ที่ผสมกลมกลืนไป ได้แก่ ทักษะทาง มนุษย์ (Human Skill) ทักษะทางเทคนิค (Technical Skill) และทักษะทางการจัดการ (Managerial Skill) มีรายละเอียด ดังนี้

ทักษะทางมนุษย์ (Human Skill)

ทักษะทางมนุษย์ เป็นความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสมาชิก รวมทั้ง การสร้างแรงจูงใจผู้อื่น พัฒนางานกลุ่มและยอมรับความเปลี่ยนแปลง ลักษณะของผู้นิเทศการสอนที่มีทักษะทางมนุษย์ หรือมีมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจ เป็นความเข้าใจถึงความรู้สึกของบุคคลอื่น เป็นการให้ความนับถือใน ความคิดของผู้อื่น การระมัดระวังตน การระวังความประพฤติ และคำพูดของตนเองที่จะไม่ทำร้ายผู้อื่น ให้ความสำคัญกับทุกคน มีความจริงใจต่อผู้อื่น ชมเชยให้เกียรติในผลงานของผู้อื่น มีอารมณ์ขันมองโลกในแง่ดี ต้อนรับผู้อื่นด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม มีคุณธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเสมอ

ทักษะทางมนุษย์ (Human Skill) ที่นำมาใช้ในการนิเทศการศึกษา ได้แก่

- 1) การให้ความสำคัญและตอบสนอง ต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) การวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของแต่ละบุคคล
- 3) เห็นความสำคัญ เห็นคุณค่าของแต่ละบุคคล
- 4) มีการรับรู้ที่ชัดเจน
- 5) สามารถสร้างความตระหนักและความผูกพันของครู ต่อเป้าหมายของสถานศึกษา
- 6) ทักษะในการนำการอภิปราย การฟัง เพื่อพัฒนางานได้อย่างราบรื่น
- 7) การสร้างความร่วมมือระหว่างกัน กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ
- 8) การแก้ปัญหาและความขัดแย้ง

9) การเป็นแบบอย่างที่ดีของครู

เทคนิคการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีความรู้ด้านเทคนิควิธีการนิเทศในหลายส่วน อาทิเช่น

1. เทคนิคการสังเกตและการวิเคราะห์การสอน (Instruction Analysis and Observation)
2. เทคนิคการสื่อสารความหมาย (Communication Skill) และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Interpersonal Skill) การใช้ภาษาพูด (Verbal) และภาษาท่าทาง (Overbal)
3. เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)
4. เทคนิคการจัดการทำงานกลุ่ม (Group Processing Management) (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556)

เทคนิคการสังเกตการสอน

การสังเกตการสอน เป็นกระบวนการนิเทศที่จัดให้บุคคลหนึ่งเป็นผู้สังเกต (ผู้นิเทศ) ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้อย่างสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู (ผู้รับการนิเทศ) โดยเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สังเกต (ผู้นิเทศ) กับผู้ถูกสังเกต (ผู้รับการนิเทศ) ในการสำรวจ ตรวจสอบ วิเคราะห์สภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมของผู้เรียน ประสิทธิภาพของบทเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กันในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ ปรับปรุงและพิจารณากำหนดยุทธวิธีการสอนและพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครู (ผู้รับการนิเทศ) ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น และส่งเสริมให้เกิดความเชี่ยวชาญในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การสังเกตการเรียนการสอนมีจุดประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสังเกต รวบรวมพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนและสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ตามที่กำหนดไว้ เช่น เทคนิคหรือวิธีการสอนของครู การจัดการผู้เรียน ประโยชน์ของสื่อและอุปกรณ์ พฤติกรรมตอบสนองของผู้เรียน และอื่น ๆ เป็นต้น
2. เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนการสอนในประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้สอนสนใจ และมีการอภิปรายร่วมกันเพื่อหาทางปรับปรุงพัฒนา เช่น การปรับปรุงวิธีการสอน การปรับปรุงพฤติกรรมบรรยาย การปรับปรุงกระบวนการสอน การใช้กิจกรรม สื่อ เครื่องมือหรือ คำถาม หรือ คำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น
3. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะการสอนรูปแบบต่าง ๆ ได้ที่มีประสิทธิภาพ
4. เพื่อกำหนดวิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนการสอน ที่สามารถนำมาปรับใช้ในห้องเรียนในครั้งต่อไปได้

ขั้นตอนการสังเกตการเรียนการสอน

การสังเกตการเรียนการสอน มีขั้นตอนโดยสรุป 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการสังเกต (Pre-observation orientation session) คือ การที่ครูผู้สอน (ผู้รับการนิเทศ) และผู้สังเกต (ผู้นิเทศ) ร่วมวางแผน ประชุม อภิปรายและแสดงความเห็นในข้อตกลง ที่กำหนดไว้ ทำความเข้าใจเรื่องที่จะสอน จุดประสงค์ของการสังเกตการเรียนการสอน สิ่งที่ต้องการ สังเกตหรือลักษณะการจัดการเรียนการสอน เทคนิคหรือวิธีการสอน ธรรมชาติของวิชา นักเรียน ห้องเรียน เป็นต้น รวมถึงการทำความเข้าใจหรือแก้ไขปัญหา ข้อสงสัยในเรื่องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นใน ขั้นตอนการสังเกต การที่ทั้งสองฝ่ายทำความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ อย่างละเอียดเท่าไร จะช่วยทำให้ ปัญหาที่อาจจะเกิดในขั้นการสังเกตการเรียนการสอนลดน้อยลง ทั้งยังส่งเสริมบรรยากาศการสังเกตการเรียนการสอน ให้เป็นไปอย่างราบรื่น และเข้าใจตรงกัน รวมทั้งการอธิบาย สร้างความเข้าใจแบบสังเกต และ ประเด็นสังเกต ผลการสังเกตเทียบกับแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน

ขั้นที่ 2 ขั้นการสังเกต (The observation) คือ ขั้นตอนการที่ผู้สังเกต (ผู้นิเทศ) อธิบายจุดประสงค์การสังเกตการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนหรือผู้ถูกสังเกต (ผู้รับการนิเทศ) ผู้สังเกตนั่งประจำที่ตามที่กำหนดและตกลงไว้ จากนั้นผู้ถูกสังเกตเริ่มปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนตามปกติ โดยผู้สังเกตเริ่มการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูลลงในเครื่องมือที่เตรียมไว้ (เช่น แบบสังเกต ลักษณะการเรียนการสอนในประเด็นต่างๆ แบบบันทึกรายการสอน เป็นต้น) ซึ่ง ผู้สังเกตต้องปฏิบัติตามข้อตกลงในที่ประชุมกันอย่างเคร่งครัด อีกทั้ง ต้องแสดงถึงความเคารพและซื่อสัตย์ ต่อสิ่งที่ได้ตกลงไว้ในที่ประชุม ความเป็นกัลยาณมิตรในการนิเทศอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการสังเกต (Post-observation) คือ การที่ทั้งผู้สังเกต (ผู้นิเทศ) และผู้ถูกสังเกต (ผู้รับการนิเทศ) อภิปราย ปรึกษาหารือร่วมกัน โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมบันทึกไว้ในเครื่องมือสังเกต มาประกอบการอภิปราย ควรตระหนักและระลึกถึงจุดประสงค์ในการสังเกตในแต่ละครั้ง อีกทั้ง ผู้ถูกสังเกตต้องเตรียมอธิบายถึงความรู้สึที่ผู้สังเกตในขณะจัดการเรียนการสอน ที่ผ่านมา และควรระบุถึงจุดด้อยหรือข้อควรปรับปรุงในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน แล้วนำประเด็นปัญหาร่วมหาวิธีปรับปรุงแก้ไข ปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนใน ครั้งต่อไป นอกจากนี้ บรรยากาศในการประชุมอภิปรายหลังการสังเกต จะไม่ใช่การประเมินหรือตัดสิน การจัดการเรียนการสอนของผู้ถูกสังเกต แต่จะเป็นการสร้างใจ เชื่อใจ เคารพซึ่งกันและกัน และ ปรารถนาดีต่อกัน โดยการที่ผู้สังเกต (ผู้นิเทศ) ควรกล่าวแต่สิ่งที่ดีสร้างสรรค์ของผู้ถูกสังเกต (จุดดีของ กิจกรรมการเรียนการสอน) จากนั้นกระตุ้นให้ผู้ถูกสังเกตสำรวจดูว่ายังมีการสอนส่วนใดของตนเอง ที่ยังไม่พอใจหรือยังมีปัญหา และมีความต้องการที่จะแก้ไขหรือพัฒนาประเด็นปัญหานั้นๆ ให้ดีขึ้น แล้ว นำเสนอความคิดเห็นนั้นออกมา เพื่อให้ผู้สังเกตได้รับทราบแล้วพยายามค้นหาแนวทางช่วยเหลือเพื่อ พัฒนา เป็นข้อสรุปและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป

วิธีสังเกตการสอน แบ่งได้ 2 วิธี คือ

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) คือ การที่ผู้สังเกตทำตัวเป็นสมาชิกในห้องเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด แบ่งได้ 3 แบบ คือ

- 1) แบบมีส่วนร่วมสมบูรณ์ (Complete Participant)
- 2) แบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้สังเกต (Participant as Observation)
- 3) แบบไม่มีส่วนร่วมโดยสมบูรณ์ (Observation as Participant)

2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non- Participant Observation) คือ การที่ผู้สังเกตทำการสังเกตโดยไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน กล่าวคือ ไม่ได้ทำการสอนและไม่ได้เรียนเหมือนผู้เรียน แบ่งได้ 2 แบบ คือ

- 1) สังเกตโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว
- 2) สังเกตโดยผู้ถูกสังเกตรู้ตัว

สิ่งที่ต้องสังเกตในขณะที่ทำการสังเกตการณ์สอน

1. พฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
2. การจัดการในชั้นเรียน เทคนิควิธีที่ครูสร้างบรรยากาศเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชั้นเรียน ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียน กับนักเรียน
4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนของนักเรียน เช่น การถามและตอบคำถาม การพูดคุยสนทนา การทำงานที่ได้รับมอบหมาย
5. ความแตกต่างในด้านสถานที่ สภาพแวดล้อมและฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียน
6. ความแตกต่างของบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งแบบถาวรและแบบชั่วคราว
7. ความแตกต่างด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เวลา สถานที่

เทคนิคที่ใช้ในการสังเกตการสอน

1. สังเกตและจดบันทึกสิ่งที่มองเห็นในทุกขั้นตอนได้อย่างรวดเร็ว
2. สังเกตและจดบันทึกเหตุการณ์ที่สะดุดตา หรือจุดเด่น
3. สังเกตและจดบันทึกสิ่งที่ขัดแย้งหรือสิ่งที่แปลกใหม่ที่เกิดขึ้น

หลักในการสังเกตการณ์สอน

1. ต้องรอบรู้ในสิ่งที่จะสังเกต โดยศึกษาข้อมูลนั้น ๆ มาก่อนล่วงหน้า
2. มีจุดมุ่งหมายการสังเกตที่แน่นอน มีขอบเขตเรื่องและระยะเวลาการสังเกตชัดเจน
3. มีระบบในการสังเกตที่ดี มีความตั้งใจ ไม่สังเกตแต่เพียงผิวเผิน

4. ทำให้ผลการสังเกตเป็นเชิงปริมาณ เพื่อสะดวกต่อการแปลความหมายและนำไปใช้
5. บางเรื่องต้องทำการสังเกตหลายครั้งเพื่อหาข้อสรุป
6. วางตัวเป็นกลางไม่ลำเอียง บันทึกเหตุการณ์ตามการรับรู้หรือตามสิ่งที่สังเกตได้จริง

ข้อเสนอแนะที่ผู้สังเกตการณ์สอนควรปฏิบัติ

1. ควรกำหนดเพียงหนึ่งประเด็น หรือหนึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอนต่อการ สังเกต 1 ครั้ง เช่น สังเกตการณ์ใช้คำถามของผู้เข้ารับการฝึก การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา เป็นต้น
2. ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตเท่านั้น จะไม่มีส่วนร่วมในการสอนแต่อย่างใด
3. บันทึกข้อมูลที่เป็นจริงในฟอร์มการสังเกตเท่านั้น
4. อภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับผู้ถูกสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนภาพการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายผู้ถูกสังเกตอาจเป็นฝ่ายเริ่มก่อนหรือหลังก็ได้ ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญ อยู่ที่ว่า ฝ่ายผู้สังเกตควรใช้คำพูดที่ใช้วิธีการสะท้อนภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้ถูกสังเกตเหมือน กระจกเงา ให้ผู้สังเกตเห็นภาพเหตุการณ์ในขณะที่สอนได้อย่างชัดเจน ว่าตนเองได้ ทำอะไรในชั้นเรียนบ้าง นับตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการสังเกต และผู้สังเกตควรตั้งจุดที่เกิดขึ้นใน ชั้นเรียนมากว่าเท่านั้น แล้ว กระตุ้นให้ผู้ถูกสังเกตคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาในจุดที่ยังเป็นปัญหา หรือไม่พอใจในการจัดการเรียน การสอน ในชั้นเรียนของตนเอง และผู้สังเกตไม่ควรแนะนำวิธี การที่ควรจะเป็นตามความคิดเห็น ของตนเอง ทั้งยัง เป็นการฝึกให้ผู้เข้ารับการฝึกผู้ถูกสังเกตได้ ใช้ความคิดทบทวน ค้นหาวิธีการที่เหมาะสมตามสภาพชั้นเรียน ที่ตนเองเข้าใจที่สุด เพื่อให้พบแนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดด้วยตนเอง วิธีการนี้ ไม่ทำลายความรู้สึกผู้ถูก สังเกต และไม่เกิดความรู้สึกอคติต่อผู้สังเกต ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันภายใต้บรรยากาศที่ส่งเสริม การพัฒนาการเรียนการสอน

คุณสมบัติพื้นฐานของผู้สังเกต และผู้ถูกสังเกตการณ์สอน

การสังเกตการสอน เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อค้นหาจุดเด่น จุดพัฒนาของการจัดการเรียนการสอน อภิปรายข้อมูลย้อนกลับ สะท้อนภาพข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ที่ส่งเสริมบรรยากาศอย่างสร้างสรรค์ ไว้วางใจกัน ก่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของผู้ถูกสังเกต ทั้งสองฝ่ายจึงควร มีคุณสมบัติพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ความเคารพซึ่งกันและกัน (Respect) ผู้สังเกตต้องมีความเข้าใจยอมรับและให้เกียรติผู้ถูกสังเกต ทั้งทางด้านความคิดและท่าทางที่แสดงออก โดยยอมรับความแตกต่าง ในลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล ปราศจากการประหมิ่น การตัดสิน และการมีอคติ

ประการที่ 2 ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ผู้สังเกตยอมรับฟังทุกสิ่งทุกอย่าง ในขอบเขตหรือ ประเด็นของการแสดงความคิดเห็น ต้องมีความเข้าใจในความรู้สึกของผู้ถูกสังเกตที่กำลังประสบปัญหา ในอาชีพการสอนและมีความพยายามที่จะหาแนวทางแก้ไขให้เหมาะสมที่สุด ดังนั้น ผู้สังเกตควรปฏิบัติตัว

ให้อีกฝ่ายรู้สึกผ่อนคลาย สบายใจมากกว่าการคาดหวัง หรือคาดหวังในสิ่งที่ควรจะเกิดขึ้นหรือถูกต้องที่สุดใน การหาหนทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ประการที่ 3 ความซื่อสัตย์ (Honesty) ผู้สังเกตแสดงความเคารพและความเห็นอกเห็นใจผู้ถูกสังเกต ด้วยความจริงใจอย่างแท้จริง ไร้สิ่งเคลือบแคลงสงสัยในความจริงใจนี้ ทำให้ผู้ถูกสังเกตนับถือ ศรัทธาผู้สังเกต และมีความสุขในการทำงานร่วมกัน ไม่ใช่เป็นเพียงพฤติกรรมการเสแสร้งว่าเคารพและ เห็นอกเห็นใจ อันเป็นสาเหตุหลัก และสำคัญอย่างยิ่งใหญ่ต่อการบั่นทอนและทำลายความสัมพันธ์ที่ดี และความสามัคคีระหว่างเพื่อนร่วมงานในการทำงานเพื่อพัฒนาอาชีพร่วมกัน

เทคนิคการสื่อสาร (communication)

การนิเทศเป็นการใช้ทั้งศิลป์และศาสตร์ในการปฏิบัติงาน ศึกษานิเทศก์ควรมีทักษะและเทคนิค ในการสื่อสารหลากหลายรูปแบบ เพื่อใช้ได้ในทุกโอกาสและทุกช่องทางอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สามารถทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย เช่น มีทักษะในการพูด การเขียน การผลิตสื่อและใช้สื่อที่สอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องที่นิเทศ

การสื่อสาร คือ กระบวนการในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมหรือในกลุ่ม เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะเป็นผู้ส่งสารและรับสารไปด้วยกัน ในลักษณะ การสื่อสารแบบสองทาง (two-way Communication) ผู้สื่อสารที่ดีจึงต้องเป็นทั้งผู้ส่งสารที่ดี และผู้รับสารที่ดีในเวลาเดียวกัน องค์ประกอบในกระบวนการสื่อสาร อาจใช้วิธีทางตรง เช่น การพูด การอธิบาย การสนทนา หรือติดต่อสื่อสารโดยใช้อุปกรณ์อื่น ๆ มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ

1. ผู้ส่ง คือผู้ทำหน้าที่กระจายข้อมูล เริ่มต้นในการสื่อสาร
2. สาร คือ ข้อมูล ข้อความ ข้อเท็จจริง เนื้อหาสาระที่จะถูกส่งไปยังผู้รับ
3. สื่อ คือ ตัวกลางในการนำสารไปยังผู้รับ เป็นช่องทางในการนำสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ
4. ผู้รับ คือ ผู้ที่รับข้อมูลจากผู้ส่งโดยผ่านตัวกลาง คือ สื่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) ความพร้อมของผู้ส่งและผู้รับสาร : ผู้ส่งและผู้รับสาร ต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา 2) สภาพของสื่อ สื่อที่ดีควรมีลักษณะง่าย สั้น ไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาและท่าทางที่เข้าใจกัน บนพื้นฐานทางสังคมประเพณี วัฒนธรรมที่คล้ายๆ กัน 3) กระบวนการสื่อสาร ในรูปของเสียง คำพูด หรือภาษากาย ควรแสดงออกมาโดยชัดเจน สามารถส่ง และรับสารได้ไม่ยาก เหมาะสมกับเนื้อหา เหตุการณ์ และโอกาส และ 4) สัมพันธภาพที่ดีต่อกันของผู้ส่งและผู้รับสื่อ

ทักษะในการสื่อสารที่ดี

1. attending คือ การตั้งใจ ให้ความสำคัญต่อการส่งและรับสื่อ เช่น การพูดอย่างตั้งใจ การแสดงความสนใจ การสบตา การแสดงท่าทีกระตือรือร้น สนใจ แสดงความเข้าใจ เป็นต้น

2. Paraphrasing คือ การพูดทวนการสะท้อนคำพูด เป็นการแสดงความสนใจและความ ต้องการที่จะรู้เพิ่มเติม

3. Reflection of feeling คือ การสะท้อนอารมณ์ที่อีกฝ่ายแสดงออกมา ให้ผู้นั้นเข้าใจ

4. Summarizing คือ การสรุปความ ประเด็นที่สำคัญเป็นระยะ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

5. Probing คือ การซักเพิ่มเติมประเด็นที่สนใจ เพื่อหาความชัดเจนเพิ่มขึ้น

6. Self-disclosure คือ การแสดงท่าทีเปิดเผยเป็นมิตรของผู้ส่งสาร โดยการแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกของตน ที่ไม่ใช่การขัดแย้ง หรือตำหนิ

7. Interpretation คือ การอธิบายแปรความหมายในประสบการณ์ที่อีกฝ่ายแสดงออกเพื่อให้เกิดความเข้าใจ รู้ในสิ่งที่มีอยู่นั้นมากขึ้น

8. Confrontation คือ การนำประเด็นที่ผู้ส่งสารพูดหรือแสดงออกด้วยท่าทาง ที่เกิดจากความขัดแย้ง สับสน ภายในของผู้ส่งสารเองกลับมา ให้ผู้ส่งสารได้เผชิญกับความขัดแย้ง สับสนที่มีอยู่ในตนเอง เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในตนเองเพิ่มขึ้น (ธนู ชาตธนานนท์, 2552)

เทคนิคการพูดที่ดี

การนิเทศการศึกษา ต้องใช้การพูดเป็นทักษะและเทคนิคเบื้องต้นในการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ โดยการพูดที่ดี มีลักษณะดังนี้

1. ฝึกลีลาการพูด ฝึกใช้น้ำเสียงให้น่าฟัง
2. พูดชื่นชม หลีกเลี่ยงการพูดตำหนิ
3. ไม่ควรพูดให้คนอื่นรู้สึกอับอาย
4. หลีกเลี่ยงคำหยาบ หรือคำทอ
5. ไม่พูดวกวน เล่นลิ้น เล่นสำนวน
6. พูดในเรื่องที่ผู้ฟังชื่นชมยินดี ชอบใจ ถูกใจ และสบายใจ
7. อย่าพูดผูกขาดคนเดียว
8. หลีกเลี่ยงการดูต่ำ บ่นว่า ใช้การแนะนำหรือการเล่าให้ฟัง
9. ให้ความสนใจผู้ฟัง โดยทั่วถึง และตลอดเวลาของการสนทนา

เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback giving)

กิจกรรมการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ที่ใช้กระบวนการโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) จำเป็นต้องมีการให้ข้อมูลสะท้อนกลับที่มีคุณภาพ หรือเรียกว่า ทักษะการให้ฟีดแบค (Feedback) เป็นกระบวนการในการบอกถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และมีการสะท้อนข้อมูลกลับที่ช่วยให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการสะท้อนถึงกระบวนการ การกระทำ พฤติกรรม ที่เป็นรูปธรรม รวมถึงการ

สะท้อนด้วยข้อมูล ตัวเลข สถิติและสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
ลักษณะของการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่ดี มีดังนี้

1. เป็นการให้ข้อมูลที่ให้ประโยชน์ต่อผู้รับ สร้างบรรยากาศให้เป็นมิตร เกิดความไว้วางใจต่อกัน
2. ผู้ให้ Feedback ต้องมีเป้าหมายและประเด็นที่ชัดเจนว่าจะ Feedback เพื่อให้เกิดการพัฒนา ไม่ใช่เพื่อทำลายความมั่นใจของผู้รับ ไม่ใช่ความรู้สึก อารมณ์ ความเชื่อส่วนตัว
3. ให้ Feedback ในส่วนทักษะ กระบวนการ ที่เป็นรูปธรรมและพฤติกรรมที่สามารถ ปรับปรุงและพัฒนาได้จริง
4. การให้ Feedback สรุปประเด็นข้อมูลที่ควรเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น
5. หลังจาก Feedback มีการติดตามผล หากมีพัฒนาที่ดีขึ้น ควรชื่นชม ให้กำลังใจ
6. สร้างพื้นที่ปลอดภัย ไม่กดดัน ใช้น้ำเสียงและท่าทางที่เป็นมิตร ตรงประเด็นที่ตั้งเป้าหมาย สามารถแสดงลักษณะการให้ Feedback ได้ดังนี้

ส่วนที่ 3

นโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติ

1. นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2569

1) ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.1) พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2) ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น กลับภูมิลำเนาด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน

1.3) พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเห็นผลเป็นรูปธรรม

1.4) จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

1.5) ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง “ชีวิตและความปลอดภัยของครูสำคัญกว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

1.6) จัดหาที่พักการภารโรง เพื่อช่วยลดภาระงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และช่วยรักษาความปลอดภัย

1.7) ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

1.8) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

2) ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.1) เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2) ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

2.3) จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย 1 โรงเรียน ต่อ 1 อำเภอ

2.4) พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล

2.5) พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบสนองโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการ

ประกอบอาชีพ และมีระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา การประเมินผลการศึกษา ผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

2.6) พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

2.7) จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

2.8) ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน

2.9) สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียม และมีคุณภาพ ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)

2.10) นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

2.11) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข

2. นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2569

1) **ปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาลู่การปฏิบัติ**

1.1) สร้างความรู้ ความเข้าใจการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในสถานศึกษาเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน

1.2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 ลู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งมีคุณภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2) **จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตย**

2.1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตยในสังคมร่วมสมัย

2.2) พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม ประชาธิปไตย และส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สู่ห้องเรียนวิถีใหม่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

3) **ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย**

3.1) ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) และระดับประถมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) ให้เป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถตามช่วงวัย

3.2) ส่งเสริมให้มีการต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3.3) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น AI ระบบการเรียนแบบ Hybrid VR GAMIFICATION Metaverse Digital Twin 3.0 Digital Classroom เป็นต้น

3.4) พัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้ อย่างมีความสุข

3.5) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.6) ส่งเสริม พัฒนา ต่อยอดแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา

4) ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น

4.1) ส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA

5) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การมีจิตอาสา ทำความดีด้วยหัวใจ

5.2) สร้างผู้นำด้วยกระบวนการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ

5.3) ส่งเสริมกิจกรรมสถานักเรียน ชุมนุม ชมรม และการมีส่วนร่วมให้เกิดวิถี ประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นพลเมืองที่ดี และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

6) เร่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

6.1) สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ

6.2) ส่งเสริมองค์ความรู้ เจตคติและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนและพี่เลี้ยงเด็ก พิการ

6.3) ปรับปรุง พัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ

6.4) สร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ระหว่างสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และทีมสหวิชาชีพ

6.5) นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน

7) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

7.1) สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญา

7.2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านภาษา ด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี ด้านนาฏศิลป์ ด้านกีฬา และด้านอื่น ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความถนัดความสนใจของผู้เรียน

7.3) ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้มีความสามารถพิเศษ และ Soft Power อย่างเต็มศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

8) เสริมสร้างความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา

8.1) ส่งเสริม สนับสนุนความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการพาผู้เรียนไปนอกสถานศึกษา

8.2) สร้างเครือข่ายและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา

8.3) สร้างภูมิคุ้มกัน ปลูกฝัง ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา รวมทั้งมีระบบติดตามดูแลช่วยเหลือเพื่อไม่ให้เข้าสู่วงจรยาเสพติด

8.4) สร้างองค์ความรู้ในการรับมือกับภัย 4 กลุ่ม ให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

8.5) รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ดูแลความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านระบบ OBEC Safety Center

8.6) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้

9) เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

9.1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษา เด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคัน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาตามนโยบายรัฐบาล “Thailand Zero Dropout”

9.2) ส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน ฝ้าระวัง และดูแลช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กไร้สัญชาติ เด็กพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ ตามความต้องการจำเป็นรายบุคคล เพื่อไม่ให้หลุดจากระบบการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9.3) ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษา แห่หลังเรียนรู้ และการฝึกอาชีพที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพ เพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้

9.4) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ โดยบุคคล ครอบครัว (Home School) องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ

10) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย

10.1) พัฒนาผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรส่วนกลาง ให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการบริหารสถานการณ์

10.2) พัฒนาสมรรถนะครู ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล จิตวิญญาณ ความเป็นครู และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น

10.3) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และสมรรถนะด้านวิชาการ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

11) ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

11.1) แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

11.2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้วยสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการ สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา

11.3) สรรหา บรรจุและแต่งตั้ง โยกย้าย ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยึดถือตามหลักธรรมาภิบาล และความโปร่งใส

11.4) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

11.5) ยกเลิกครุเวร โดยจัดห่านักการภารโรงครบทุกโรงเรียน

11.6) ลดภาระการประเมินของสถานศึกษา และปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

11.7) จัดหาอุปกรณ์การสอน และสวัสดิการของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ เพียงพอและเหมาะสม

11.8) บริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

11.9) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV/DLIT) และการจัดการสื่อสารทางไกลแบบสื่อสารสองทาง (IDL)

11.10) พัฒนาการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

12) ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

12.1) เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) โดยมีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัน “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

12.2) ส่งเสริมการจัดทำแฟ้มประวัติผู้เรียนแบบออนไลน์ (Portfolio online)

12.3) ขับเคลื่อนโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

12.4) สร้างความเข้มแข็งระบบแนะแนวการชี้แนะ (Coaching) และการดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน

12.5) พัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เพื่อใช้ในการสะสมหน่วยกิต และผลการเรียนของผู้เรียน (Credit Bank)

12.6) เสริมสร้างทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) และการมีรายได้ระหว่างเรียน (Learn to Earn)

12.7) จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

12.8) ขับเคลื่อนโครงการ “สุขภาพ มีความสุข” อย่างต่อเนื่อง เพื่อสุขอนามัยที่ดีของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

13) พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว ประโยชน์ ประหยัด โปร่งใสและตรวจสอบได้

13.1) พัฒนาการบริหารจัดการหน่วยงานในทุกระดับให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

13.2) ยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานทุกระดับ (ITA)

13.3) จัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความปลอดภัย ให้กับหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัด

13.6) ปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณและกฎหมายให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทิศทางการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ตระหนักถึงนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วน สำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน เป็นสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้าน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกิดผลสัมฤทธิ์ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2579) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 – 2579) นโยบายและจุดเน้น กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จุดเน้นและนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา มหาสารคาม จึงได้มีการปรับเปลี่ยนทิศทางในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบท ของแต่ละพื้นที่ในการ พัฒนาคุณภาพ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามสร้างคุณภาพผู้เรียนบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
4. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร การศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
5. พัฒนาสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาให้เป็นองค์กรคุณภาพเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. ผู้เรียนผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

4. ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นมืออาชีพ

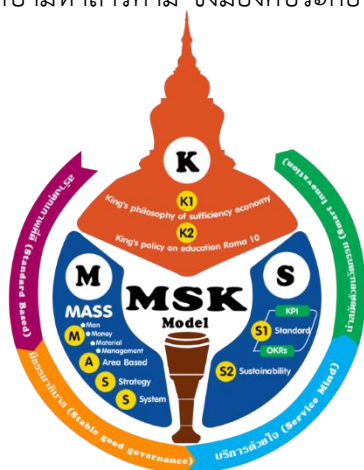
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นองค์กรคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ค่านิยม (Value) : S⁴

- ◆ สร้างคุณภาพที่ดี (Standard Based)
- ◆ มีธรรมาภิบาล (Stable good governance)
- ◆ บริการด้วยใจ (Service Mind)
- ◆ นำสมัยด้วยนวัตกรรม (Smart Innovation)

4. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายรัฐบาล นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2568-2569 แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2565 - 2569 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม รูปแบบการบริหารจัดการ “MSK Model” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้



ภาพแสดง MSK Model

วิสัยทัศน์

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม สร้างผู้เรียน ให้มีคุณภาพ บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนมีคุณภาพ
3. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
4. พัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาและระบบดูแลผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
2. ผู้เรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นมืออาชีพ
4. พัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาและระบบดูแลผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ค่านิยม : 4S

- ◆ สร้างคุณภาพที่ดี (Standard Based)
- ◆ มีธรรมาภิบาล (Stable good governance)
- ◆ บริการด้วยใจ (Service Mind)
- ◆ นำสมัยด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Smart Innovation and Technology)

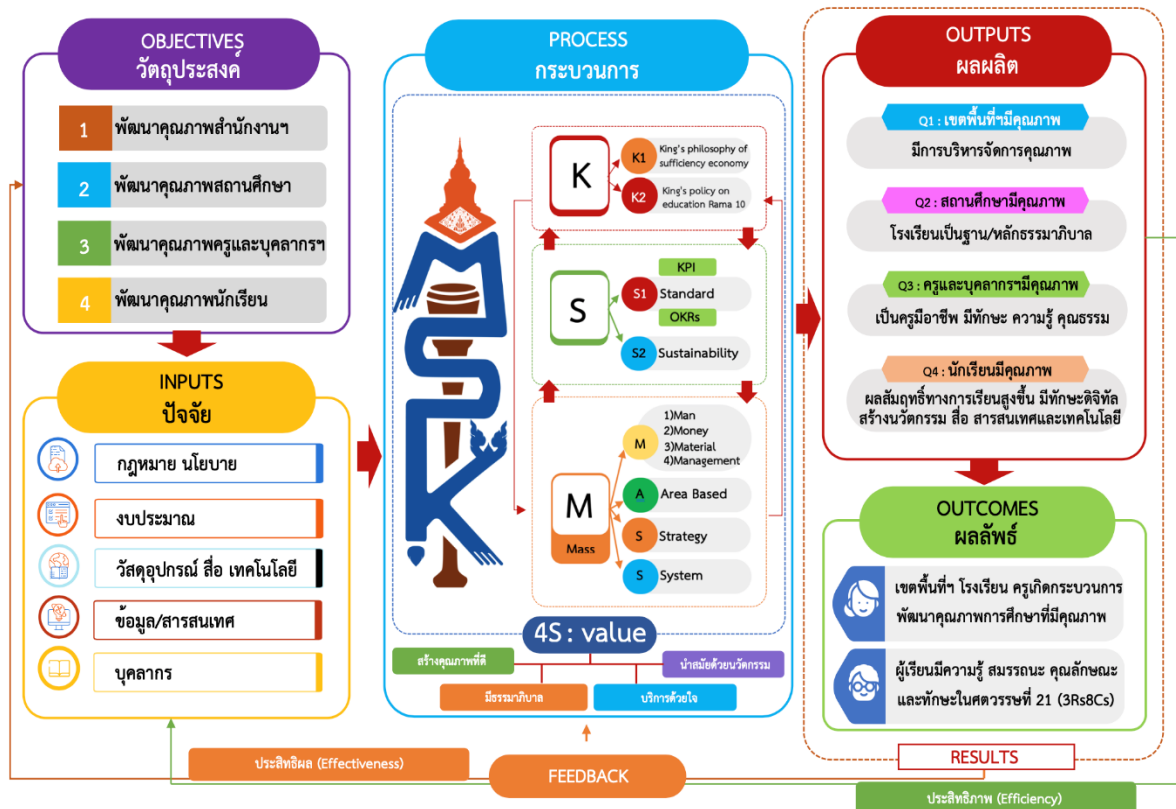
กลยุทธ์

1. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
2. จัดการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนมีคุณภาพด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ
4. ส่งเสริมและพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
5. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

รูปแบบการบริหารจัดการ “MSK Model” สู่การปฏิบัติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการ “MSK Model” สู่การปฏิบัติ ด้วยวิธีการเชิงระบบ (Systems Approach) เป็นการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างประหยัดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ เพื่อให้การทำงานนั้น ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้



ภาพแสดง รูปแบบการบริหารจัดการ “MSK Model” สู่การปฏิบัติ

นิยาม

จากภาพแผนภาพ รูปแบบ “MSK Model” มีรายละเอียดขององค์ประกอบ ดังนี้

วัตถุประสงค์ (objective) หมายถึง เป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการ “MSK Model” สู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง การพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป และการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล นิเทศการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลการบริหารการจัดการศึกษา

2. การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ การจัดการกระบวนการเรียน เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรม และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษา

4. การพัฒนาคุณภาพนักเรียน หมายถึง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านทักษะและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

ปัจจัย (Inputs) หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ วัสดุดิบ แรงงาน เงินทุน ทรัพยากรต่าง ๆ รวมไปถึงเวลาและสถานที่

1. กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง กฎ ข้อบังคับ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีรูปแบบทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง รวมทั้งข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ที่ใช้บังคับในการดำเนินงานทางการศึกษา

2. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จ ซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึงการกะประมาณการบริหารกิจกรรม โครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน

3. วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีในการดำเนินงาน หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการเรียนรู้ และสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

4. ข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการบริหารจัดการ หมายถึง ระบบที่ให้สารสนเทศจากภายใน และภายนอก ตามที่ผู้บริหารใช้สนับสนุนทำงานให้มีประสิทธิภาพ

5. บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง บุคลากรทุกคนที่ปฏิบัติราชการในสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

กระบวนการ (Process)

1) M : Mass หมายถึง มวลรวมของทรัพยากร คือ คน จำนวน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณ กระบวนการบริหาร ของสำนักงานและโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

M1 : Man ทรัพยากรที่คือ คน จำนวน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

M2 : Money งบประมาณ คือ งบที่ได้จัดสรรเงินงบประมาณทั้งใน และเงินนอกงบประมาณ ในการบริหารจัดการในสำนักงานและโรงเรียนในสังกัด

M3 : Management คือ การบริการจัดการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และโรงเรียนในสังกัด

M4 : Material คือ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการบริการจัดการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม และโรงเรียนในสังกัด

A : Area based คือ การบริหารงานโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สหวิทยาเขต และสถานศึกษา

S : Strategy คือ กำหนดกลยุทธ์ การสนับสนุน ส่งเสริม ให้ขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัด

S : System คือ บริหารจัดการเป็นเชิงระบบและมีผังงาน จนเกิดผลความสำเร็จ จนเป็นที่ประจักษ์ของการดำเนินงาน Best practice ทั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในสังกัด

2) S : หมายถึง การมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและเกิดความยั่งยืนของคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

S1 : Standard คือ มาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

S2 : Sustainability คือ ต่อยอดความยั่งยืน การดำเนินการมีความต่อเนื่องทุกปี หรือมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หรือมีนวัตกรรม (Innovation)

3) K : หมายถึง การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยมีรายละเอียดดังนี้

K1 : King's Philosophy หมายถึง การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร (ในหลวงรัชกาลที่ 9) สู่ปฏิบัติทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

K2 : King's policy on education Rama 10 คือ การนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร (ในหลวงรัชการที่ 10) สู่ปฏิบัติทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ค่านิยม : 4S

- ◆ สร้างคุณภาพที่ดี (Standard Based)
- ◆ มีธรรมาภิบาล (Stable good governance)
- ◆ บริการด้วยใจ (Service Mind)
- ◆ นำสมัยด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Smart Innovation and Technology)

ผลผลิต Outputs ประกอบด้วย

- Q1 : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ
- Q2 : สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีคุณภาพบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาล
- Q3 : ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีทักษะ มีความรู้เป็นมืออาชีพ และมีคุณธรรม
- Q4 : นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม

ผลลัพธ์ Outcomes หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โรงเรียนในสังกัด ครูมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งผู้เรียนมีความรู้มีสมรรถนะคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21

นโยบายและจุดเน้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1) ปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาสู่การปฏิบัติ

1.1) สร้างความรู้ ความเข้าใจการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในสถานศึกษา เพื่อดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน

1.2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งมีคุณภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2) จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตย

2.1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตยในสังคมร่วมสมัย

2.2) พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม ประชาธิปไตย และส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สู่ห้องเรียนวิถีใหม่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

3) ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3.1) ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) และระดับประถมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) ให้เป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถตามช่วงวัย

3.2) ส่งเสริมให้มีการต่อยอดแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3.3) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น AI ระบบการเรียนรู้แบบ Hybrid VR GAMIFICATION Metaverse Digital Twin 3.0 Digital Classroom เป็นต้น

3.4) พัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข

3.5) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.6) ส่งเสริม พัฒนา ต่อยอดแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

4) ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น

4.1) ส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA

5) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การมีจิตอาสา ทำความดีด้วยหัวใจ

5.2) สร้างผู้นำด้วยกระบวนการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ

5.3) ส่งเสริมกิจกรรมสภานักเรียน ชุมนุม ชมรม และการมีส่วนร่วมให้เกิดวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นพลเมืองที่ดี และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

6) เร่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

6.1) สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

6.2) ส่งเสริมองค์ความรู้ เจตคติและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนและพี่เลี้ยงเด็กพิการ

6.3) ปรับปรุง พัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

6.4) สร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และทีมสหวิชาชีพ

6.5) นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน

7) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

7.1) สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญา

7.2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านภาษา ด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี ด้านนาฏศิลป์ ด้านกีฬา และด้านอื่น ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความถนัดความสนใจของผู้เรียน

7.3) ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้มีความสามารถพิเศษ และ Soft Power อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

8) เสริมสร้างความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา

8.1) ส่งเสริม สนับสนุนความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการพาผู้เรียนไปนอกสถานศึกษา

8.2) สร้างเครือข่ายและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา

8.3) สร้างภูมิคุ้มกัน ปูกล้าง ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา รวมทั้งมีระบบติดตามดูแลช่วยเหลือเพื่อไม่ให้เข้าสู่วงจรยาเสพติด

8.4) สร้างองค์ความรู้ในการรับมือกับภัย 4 กลุ่ม ให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

8.5) รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ดูแลความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านระบบ OBEC Safety Center

8.6) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยอบอุ่น มีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้

9) เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

9.1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษา เด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคัน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาตามนโยบายรัฐบาล “Thailand Zero Dropout”

9.2) ส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน เฝ้าระวัง และดูแลช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กไร้สัญชาติ เด็กพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ ตามความต้องการจำเป็นรายบุคคล เพื่อไม่ให้หลุดจากระบบการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9.3) ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษา แผลงเรียนรู้ และการฝึกอาชีพที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพ เพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้

9.4) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ โดยบุคคล ครอบครัว (Home School) องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ

10) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย

10.1) พัฒนาผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรส่วนกลาง ให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการบริหารสถานการณ์

10.2) พัฒนาสมรรถนะครู ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล จิตวิญญาณความเป็นครู และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น

10.3) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และสมรรถนะด้านวิชาการ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

11) ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

11.1) แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

11.2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้วยสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา

11.3) สรรหา บรรจุและแต่งตั้ง โยกย้าย ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยึดถือตามหลักธรรมาภิบาล และความโปร่งใส

11.4) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

11.5) ยกเลิกครุเวร โดยจัดห่านักการภารโรงครบทุกโรงเรียน

11.6) ลดภาระการประเมินของสถานศึกษา และปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

11.7) จัดหาอุปกรณ์การสอน และสวัสดิการของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอและเหมาะสม

11.8) บริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

11.9) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV/DLIT) และการจัดการสื่อสารทางไกลแบบสื่อสารสองทาง (IDL)

11.10) พัฒนาการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

12) ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

12.1) เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) โดยมีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

12.2) ส่งเสริมการจัดทำแฟ้มประวัติผู้เรียนแบบออนไลน์ (Portfolio online)

12.3) ขับเคลื่อนโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

12.4) สร้างความเข้มแข็งระบบแนะแนวการชี้แนะ (Coaching) และการดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน

12.5) พัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เพื่อใช้ในการสะสมหน่วยกิต และผลการเรียนของผู้เรียน (Credit Bank)

12.6) เสริมสร้างทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) และการมีรายได้ระหว่างเรียน (Learn to Earn)

12.7) จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

12.8) ขับเคลื่อนโครงการ “สุชาติ มีความสุข” อย่างต่อเนื่อง เพื่อสุขอนามัยที่ดีของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

13) พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว ประโยชน์ ประหยัด โปร่งใส และตรวจสอบได้

13.1) พัฒนาการบริหารจัดการหน่วยงานในทุกระดับให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

13.2) ยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานทุกระดับ (ITA)

13.3) จัดหาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความปลอดภัย ให้กับหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด

13.6) ปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณและกฎหมายให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 4

การนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

สืบเนื่องจากการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย จุดเน้น สพฐ. จึงมีการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในประเด็น ดังนี้

1. ปลุกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามุ่งสู่การปฏิบัติ
2. จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลปกรรม และประชาธิปไตย
3. ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย
4. ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น
5. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. เร่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
7. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
8. เสริมสร้างความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา
9. เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา
10. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย
11. ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา
12. ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง
13. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว ประโยชน์ ประหยัด โปร่งใส และตรวจสอบได้

ปฏิทินการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
ครั้งที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ระหว่างวันที่ 6 – 17 มกราคม 2568

วันที่	สถานที่ (เช้า) 09.00 น. – 12.00น.	สถานที่ (บ่าย) 13.00 น. – 16.00 น.	ผู้นิเทศ
๖ มกราคม 6๘	โรงเรียนสารคามพิทยาคม	โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร	ทีมที่ ๑
	โรงเรียนผดุงนารี	โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร	ทีมที่ ๒
	โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์	โรงเรียนปอพานพิทยาคมฯ	ทีมที่ ๕
๗ มกราคม 6๘	โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาสรรค์	โรงเรียนกุตรังประชาสรรค์	ทีมที่ ๑
	โรงเรียนแกดำวิทยาคาร	โรงเรียนมิตรภาพ	ทีมที่ ๒
	โรงเรียนนาภูพิทยาคม	โรงเรียนมัธยมยางสีสุราช	ทีมที่ ๕
๘ มกราคม 6๘	โรงเรียนมหาวิชานุกูล		ทีมที่ ๑
	โรงเรียนยางวิทยาคม		ทีมที่ ๒
	โรงเรียนพยัคฆภูมิวิทยาคาร		ทีมที่ ๕
๙ มกราคม 6๘	โรงเรียนบรบือ	โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร	ทีมที่ ๓
	โรงเรียนวาปีปทุม	โรงเรียนดงใหญ่วิทยาคมฯ	ทีมที่ ๔
	โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม	โรงเรียนกู่ทองพิทยาคม	ทีมที่ ๗
๑๐ มกราคม 6๘	โรงเรียนโนนแดงวิทยาคม	โรงเรียนโนนราษีวิทยา	ทีมที่ ๓
	โรงเรียนนาคูนประชาสรรค์	โรงเรียนดงบังพิสัยวารานุสรณ์	ทีมที่ ๔
	โรงเรียนกันทรวิชัย	โรงเรียนเขว้าใหญ่พิทยาสรรค์	ทีมที่ ๗
๑๓ มกราคม 6๘	โรงเรียนบรบือวิทยาคาร		ทีมที่ ๓
	โรงเรียนประชาพัฒนา		ทีมที่ ๔
	โรงเรียนชื่นชมพิทยาคาร		ทีมที่ ๗
๑๔ มกราคม 6๘	โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์	โรงเรียนโพนงามวิทยานุกูล	ทีมที่ ๖
๑๕ มกราคม 6๘	โรงเรียนเขว้าไร่ศึกษา	โรงเรียนวังยาวศึกษาวิทย์	ทีมที่ ๖
๑๗ มกราคม 6๘	โรงเรียนเขื่อนพิทยาสรรค์		ทีมที่ ๖

หมายเหตุ – ตารางนี้อาจปรับได้ตามความเหมาะสม

แบบติดตามการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
ครั้งที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียน..... สหวิทยาเขต.....

ที่	ประเด็นการติดตาม	การดำเนินการ		หมายเหตุ
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
1	ปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สู่การปฏิบัติ			
2	จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตย			
3	ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย			
4	ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น			
5	ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
6	เร่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ			
7	ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ			
8	เสริมสร้างความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา			
9	เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา			
10	พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย			
11	ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา			
12	ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง			
13	พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว ประโยชน์ ประหยัด โปร่งใส และตรวจสอบได้			

ส่วนที่ 2 รายละเอียดการดำเนินการ

ในแต่ละประเด็นให้อธิบายรายละเอียดใน 4 หัวข้อ (พร้อมแนบหลักฐาน/ร่องรอย) ทั้งนี้ให้อธิบายรายละเอียดการดำเนินการ /ผลการดำเนินการ ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการ
2. ผลการดำเนินการ (กรณีมี Best Practice ให้เขียนรายละเอียดตามแบบฟอร์ม BP-01 ตามเอกสารแนบ)
3. จุดเด่น
4. จุดควรพัฒนา
5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ดาวน์โหลดแบบฟอร์มแบบติดตามฯ

<https://drive.google.com/drive/folders/1FquhPSWoFoij-svp8WyPmZmvljpuUfm>



ส่งรายงานแบบติดตามฯ

<https://drive.google.com/drive/folders/18gkNlaKaztfjkS8aqjvJ3JY8mh6Cvx8j>



ภาคผนวก



คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ที่ ๕๘๒/๒๕๖๗

เรื่อง การนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ครั้งที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้จัดทำโครงการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อพัฒนาการนิเทศ กำกับดูแล ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียน ผู้บริหารและครูให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายพัฒนาการนิเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้นนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขับเคลื่อนด้วยรูปแบบการบริหาร MSK Model ของเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานตามกรอบภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นไปตามแผนงานในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา จึงกำหนดให้มีการนิเทศ ติดตามตามปฏิทินการนิเทศ โดยมีคณะกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

- | | | |
|---|---|---------------------|
| ๑.๑ นายจักรวาล สอนโกษา | ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม | ประธานกรรมการ |
| ๑.๒ นายเอกลักษณ์ บุญท้าว | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม | รองประธานกรรมการ |
| ๑.๓ นายวิษณุ สมจิตศรีปัญญา | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม | กรรมการ |
| ๑.๔ นายอภิชาติ อรรถอำนวย | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม | กรรมการ |
| ๑.๕ ผู้อำนวยการกลุ่มทุกกลุ่ม
/ทุกหน่วย | สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม | กรรมการ |
| ๑.๖ นางสาวฐิตารีย์ วิสัยเลิศ | ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม
และประเมินผลการจัดการศึกษา | กรรมการและเลขานุการ |

มีหน้าที่

๑. ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้น นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. ให้คำปรึกษา และประสานการดำเนินงานระหว่างโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

๒. คณะกรรมการ...

๒. คณะกรรมการกำกับ ติดตามการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย

- | | |
|-----------------------------|---|
| ๒.๑ นายจักรวาล สอนโกษา | ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |
| ๒.๒ นางสาววิจิตตรา ศรีคุณ | นิติกร |
| ๒.๓ นางสาวอาภรณ์ สิ่งสุธรรม | นักประชาสัมพันธ์ |
| ๒.๔ นายนรากร คุณยศยิ่ง | พนักงานขับรถสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |

มีหน้าที่

กำกับ ติดตาม การนิเทศการศึกษาของคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

๓. คณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ประกอบด้วย

ทีมที่ ๑ รับผิดชอบสหวิทยาเขต เจริญราชเดช ประกอบด้วย

- | | |
|---------------------------------|---|
| ๑. นายวิษณุ สมจิตศรีปัญญา | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |
| ๒. นายทรงศักดิ์ ชาวไพร | ผู้อำนวยการโรงเรียนสารคามพิทยาคม |
| ๓. นายนรินทร์ เกษสว่าง | ผู้อำนวยการโรงเรียนกุฎรังประชาสรรค์ |
| ๔. นางสาวฐิตารีย์ วิลัยเลิศ | ศึกษานิเทศก์ |
| ๕. นางสาวธารทิพย์ พานเพ็ชร | ศึกษานิเทศก์ |
| ๖. ร.ต.อ.พิพิธชัย สร้อยชมภูพงศ์ | ศึกษานิเทศก์ |
| ๗. นายวัชรินทร์ ภูเงิน | พนักงานขับรถโรงเรียนสารคามพิทยาคม |

ทีมที่ ๒ รับผิดชอบสหวิทยาเขต ตักสิลา ประกอบด้วย

- | | |
|------------------------------|---|
| ๑. นายเอกลักษณ์ บุญท้าว | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |
| ๒. นายพีรนนท์ เหล่าสมบัติ | ผู้อำนวยการโรงเรียนผดุงนารี |
| ๓. นายวัลลภ ปุยสุวรรณ | ผู้อำนวยการโรงเรียนแกดำวิทยาคาร |
| ๔. นางเอมอร จันทนตรี | ศึกษานิเทศก์ |
| ๕. นางอรชума ด้วงช้าง | ศึกษานิเทศก์ |
| ๖. นายเทอดศักดิ์ เรืองศรีมัน | พนักงานขับรถโรงเรียนผดุงนารี |

ทีมที่ ๓ รับผิดชอบสหวิทยาเขต บรบือ ประกอบด้วย

- | | |
|-------------------------------------|---|
| ๑. นายอภิชาติ อรรถอำนวย | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |
| ๒. นายปรีชา การสอาด | ผู้อำนวยการโรงเรียนบรบือวิทยาคาร |
| ๓. ว่าที่ ร.ต.หญิง ปรากฏทิพย์ พิณใจ | ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนแดงวิทยาคม |
| ๔. นางสาวอิทธิฉณัญญ์ นันแก้ว | ศึกษานิเทศก์ |
| ๕. นายศิวพงษ์ สารรัตน์ | ศึกษานิเทศก์ |
| ๖. นายสุรพล เจริญเกียรติ | พนักงานขับรถโรงเรียนบรบือวิทยาคาร |

ทีมที่ ๔ รับผิดชอบสหวิทยาเขต พุทธมณฑลเทพปทุม ประกอบด้วย

- | | |
|-----------------------------|---|
| ๑. นายเอกลักษณ์ บุญท้าว | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |
| ๒. นายไพฑูล พรหมมากุล | ผู้อำนวยการโรงเรียนวาปีปทุม |
| ๓. นายโชคชัย แสงสว่าง | ผู้อำนวยการโรงเรียนดงบังพิสัยนวการนุสรณ์ |
| ๔. นางสาวธนาภา บุญครอบ | ศึกษานิเทศก์ |
| ๕. นางดาวใจ ศรีสองเมือง | ศึกษานิเทศก์ |
| ๖. นางสาวสุธีรา ม่วงนางวงษ์ | ศึกษานิเทศก์ |
| ๗. นายเดชอุดม พิมพ์บาล | พนักงานขับรถโรงเรียนวาปีปทุม |

ทีมที่ ๕ รับผิดชอบสหวิทยาเขต สารคามใต้ ประกอบด้วย

- | | |
|------------------------------------|---|
| ๑. นายอภิชาติ อรรถอำนาจ | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |
| ๒. นายสำอองค์ จันทนตรี | ผู้อำนวยการโรงเรียนพศกษุมวิทยาการ |
| ๓. นายอดิศักดิ์ นนทะสี | ผู้อำนวยการโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก |
| ๔. นางมิ่งขวัญ หนองขุนสาร | ศึกษานิเทศก์ |
| ๕. นางสาวร้อยรัตน์ แก้วพิพัฒน์ธำรง | ศึกษานิเทศก์ |
| ๖. นายบรรณรัตน์ บรรยง | พนักงานขับรถ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม |

ทีมที่ ๖ รับผิดชอบสหวิทยาเขต สะดืออีสาน ประกอบด้วย

- | | |
|-----------------------------|---|
| ๑. นายวิเชียร สมจิตศรีปัญญา | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |
| ๒. นายวันส พรหมสว่าง | ผู้อำนวยการโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ |
| ๓. นายวัชรินทร์ ดิดวงษา | ผู้อำนวยการโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล |
| ๔. นางรุ่งฤทัย รัตนคุณศาสน์ | ศึกษานิเทศก์ |
| ๕. นางวิไลรัตน์ สุวรรณสม | ศึกษานิเทศก์ |
| ๖. นายสมศักดิ์ กิ่งทอง | พนักงานขับรถโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ |

ทีมที่ ๗ รับผิดชอบสหวิทยาเขต พุทธมงคล ประกอบด้วย

- | | |
|-----------------------------|---|
| ๑. นายวิเชียร สมจิตศรีปัญญา | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม |
| ๒. นายชัตสกร พิกุลทอง | ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม |
| ๓. นายเชิดชัย พลกุล | ผู้อำนวยการโรงเรียนกัณฑ์ทวีชัย |
| ๔. นางสาวนงลักษณ์ มีแก้ว | ศึกษานิเทศก์ |
| ๕. นางยุวดี โพธิ์หมุด | ศึกษานิเทศก์ |
| ๖. นางพนิดา อรรถอำนาจ | ศึกษานิเทศก์ |
| ๗. นายสุทธิพงษ์ โคตรโสภา | พนักงานขับรถโรงเรียนกัณฑ์ทวีชัย |

มีหน้าที่ จัดทำแผนงาน ปฏิทิน และเครื่องมือนิเทศ ติดตาม รวมทั้งนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและจัดทำสรุปรายงานผลการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษา

๔. คณะกรรมการฝ่ายการเงินและพัสดุ ประกอบด้วย

๔.๑ นางกฤษณา กฤตาคม	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงิน และสินทรัพย์	ประธานกรรมการ
๔.๒ นางบุญชู โคตรบรรเทา	นักวิชาการพัสดุ	รองประธานกรรมการ
๔.๓ นางสาววาทีณี ไชยชนะ	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการ
๔.๔ นางสาวสุภาพร แผงยงค์	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการ
๔.๕ นางสาวดวงพร เพชรสังคุณ	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดทำเอกสาร หลักฐานประกอบการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุม
๒. จัดซื้อ - จ้างที่เกี่ยวข้องกับการประชุม
๓. จัดทำเอกสาร หลักฐานเพื่อประกอบการเบิกจ่าย
๔. สรุป - รายงานค่าใช้จ่ายในการประชุม

ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อให้การดำเนินงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายจักรวรรธ สอนโกษา)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ปฏิทินการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
ครั้งที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

วันที่	สถานที่ (เช้า) ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น.	สถานที่ (บ่าย) ๑๓.๐๐ น. - ๑๖.๐๐ น.	ผู้นิเทศ
๖ มกราคม ๖๘	โรงเรียนสารคามพิทยาคม	โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร	ทีมที่ ๑
	โรงเรียนผดุงนารี	โรงเรียนหนองม่วงพิทยาคาร	ทีมที่ ๒
	โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์	โรงเรียนปอพานพิทยาคมฯ	ทีมที่ ๕
๗ มกราคม ๖๘	โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาสรรค์	โรงเรียนกุดรังประชาสรรค์	ทีมที่ ๑
	โรงเรียนแกดำวิทยาคาร	โรงเรียนมิตรภาพ	ทีมที่ ๒
	โรงเรียนนาภูพิทยาคม	โรงเรียนมัธยมยางสีสุราช	ทีมที่ ๕
๘ มกราคม ๖๘	โรงเรียนมหาวิชานุกูล		ทีมที่ ๑
	โรงเรียนยางวิทยาคม		ทีมที่ ๒
	โรงเรียนพยัคฆภูมิวิทยาคาร		ทีมที่ ๕
๙ มกราคม ๖๘	โรงเรียนบรบือ	โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร	ทีมที่ ๓
	โรงเรียนวาปีปทุม	โรงเรียนดงใหญ่วิทยาคมฯ	ทีมที่ ๔
	โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม	โรงเรียนกู่ทองพิทยาคม	ทีมที่ ๗
๑๐ มกราคม ๖๘	โรงเรียนโนนแดงวิทยาคม	โรงเรียนโนนราษีวิทยา	ทีมที่ ๓
	โรงเรียนนาคูนประชาสรรค์	โรงเรียนดงบังพิสัยนวการนุสรณ์	ทีมที่ ๔
	โรงเรียนกันทรวิชัย	โรงเรียนเขว้าใหญ่พิทยาสรรค์	ทีมที่ ๗
๑๓ มกราคม ๖๘	โรงเรียนบรบือวิทยาคาร		ทีมที่ ๓
	โรงเรียนประชาพัฒนา		ทีมที่ ๔
	โรงเรียนชื่นชมพิทยาคาร		ทีมที่ ๗
๑๔ มกราคม ๖๘	โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์	โรงเรียนโพนงามวิทยานุกูล	ทีมที่ ๖
๑๕ มกราคม ๖๘	โรงเรียนเขว้าไร่ศึกษา	โรงเรียนวังยาวศึกษาวิทย์	ทีมที่ ๖
๑๗ มกราคม ๖๘	โรงเรียนเขื่อนพิทยาสรรค์		ทีมที่ ๖

หมายเหตุ - ตารางนี้อาจปรับได้ตามความเหมาะสม

ประเด็นการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษา

สืบเนื่องจากการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย จุดเน้น สพฐ. จึงมีการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในประเด็น ดังนี้

๑. ปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ
๒. จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรมและประชาธิปไตย
๓. ปรับกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลายด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย
๔. ส่งเสริมการอ่านเพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น

๕. ส่งเสริมและ...

๕. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๖. เร่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
๗. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
๘. เสริมสร้างความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา
๙. เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา
๑๐. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย
๑๑. ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา
๑๒. ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง
๑๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว ประโยชน์ ประหยัด โปร่งใส ตรวจสอบได้

คู่มือการนิเทศ ติดตามการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568



กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม